

Hyvä kevätjuhlaväki!

Olarin koulu on Suomen paras yläkoulu! Lukioista tehdään vertailuja ylioppilaskirjoitusmenestyksen perusteella. Peruskouluista sellaisia ei tehdä, koska helppo mittari, jolla peruskoulun paremmuutta voisi mitata, puuttuu. Väitän silti, että Olarin koulu on Suomen ellei maailman paras yläkoulu!

Mittareina täällä voisi käyttää hakijoiden määrää, kilpailu- tai opintomenestystä, digitaalisten ja muiden laaja-alaisten taitojen hallintaa, suvaitsevuuutta tai vaikkapa uusien ideoiden luomista ja käyttöönottoa. Täällä Olarissa voisimme käyttää mittarina jopa yo-kirjoituksiakin, koska esimerkiksi tämän vuoden Olarin lukion huikeasta yo-menestyksestä vastasivat suurelta osin Olarin omat kasvatit siis sellaiset henkilöt, jotka ovat käyneet Olarin koulun. Hyvä perusta menestykselle on luotu jo yläkoulussa.

Olemme juuri siinä, mihin 25 vuotta sitten tätä Olarin koulua ja lukiota luotaessa tähdättiin. Pienistä vastoinkäymistäkin matkan varrella on aina selvitty! Emme olisi voineet onnistua paremmin!

Organisaation energia esimerkiksi Olarin koulun energia ei ole sen omaa energiaa vaan niiden ihmisten energiaa, jotka ovat olleet innolla tätä kehittämässä. Kenenkään yksittäisen ihmisen energia ei riitä koko organisaation energiaksi. Tällaiseen menestykseen on tarvittu kaikkien yhteinen panos. Rakentaminen on ollut innostavaa ja inspiroivaa. Tällaisessa ilmapiirissä olemme menneet kohti äärettömyyttä ja sen yli.

Tästä voi ottaa oppia, koska resepti on yksinkertainen ja toimiva niin luokassa, työympäristössä ja elämässä yleensä. Ihmisten energiat pitää vaan saada vaikuttamaan samaan suuntaan. Siihen tarvitaan yhteisiä tavoitteita ja iloa tuloksista. Kun ME työskentelemme, syntyy tulosta!

Olen kiitollinen, että olen saanut tämän kokemuksen ja olen saanut olla mukana tällä matkalla.

Lyhemmilläkin matkoilla oppii. Tänä keväänä olen vierailut kouluissa Keniassa ja Japanissa. Olen myös tavannut omaan kouluumme tulleita vieraita useilta maailman kolkilta esimerkiksi Etelä-Koreasta ja Yhdysvalloista. Nimenomaan yhdysvaltalaisen Fullbright stipendiaatin kanssa pohdimme sitä miksi Suomi menestyy niin hyvin maailman kouluvertailuissa, vaikka koulua käydään melko vähän päivittäin ja vuositasollakin lähes vähiten maailmassa. Toinen kysymys oli miten suomalaiset nuoret saavat elää niin itsenäistä elämää ja miten heille jää niin paljon vapaa-aikaa?

Keniaa, Japania, Etelä-Koreaa ja Yhdysvaltoja yhdistää vahva kuri, jonka ulkoisena merkkinä on koulupuku. Keniassa kuria voidaan ylläpitää jopa ruumiillisella kurituksella. Yhteistä näiden maiden kurille on se, että se on ulkoista ja näin ollen sitä valvotaan. Koska näissä yhteiskunnissa kaikki kuri on ulkoista myös opettajia valvotaan. Esimerkiksi Aasiassa opettaja, jonka oppilaat eivät menesty, erotetaan. Rehtoreita ja kouluviranomaisiakin valvotaan. Jokainen porras vastaa erottamisen uhalla työn tekemisestä halutulla tavalla.

Suomessa ei uhkailla erottamisella, ei oppilaita eikä opettajia. Eikä rehtorikaan joudu vastuuseen, vaikka koulun tulokset eivät miellyttäisi. Miksi sitten juuri Suomessa saavutamme niin hyvät tulokset. Asiaa pyöriteltyämme tulimme yhdysvaltalaisen opettajan kanssa siihen tulokseen, että pohjoismaissa kyse ei olekaan yläpuolelta määrätystä, ulkoisesta kurista vaan sisäisestä kurista. Koti ja koulu rakentavat yksilöihin sisäisen kurin, johon koko pohjoismaalainen yhteisö nojaa. Näin saadaan luotua ihmisiä, jotka eivät tarvitse valvontaa vaan jotka voivat työskennellä innostuksesta hehkuen.

Vuosi sitten Lontoon BETT-messuilla tutustuin kouluja varten kehitettyihin, hienoihin oppilashallinta-tietokoneohjelmiin. Kaikkiin niistä oli rakennettu vahva valvonta, opettaja valvoo oppilasta, rehtori opettajaa, kouluviranomainen rehtoria ja niin edelleen. Asiaa ei havaitse, ellei siihen kiinnitä huomiota. Nykyinen tilanne voi muuttua ellei joka käänteessä ennen jonkin menetelmän käyttöönottoa arvioida asian vaikutuksia nykytilaan. Tärkeää on, että päätämme itse haluammeko sisäistä vai ulkoista kuria eli vapautta vai valvontaa. Itse äänestän aina vapauden puolesta!

Vapauteen liittyy vastuu. Mikäli sinäkin äänestät vapauden puolesta, rakenna itsekuria! Mikäli meitä on riittävän monta, pohjoismaisen demokratian syvin periaate - yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien tasapaino - pysyy ja tuottaa meille vakautta, vapautta ja turvallisuutta. Näissä asioissa Suomi on maailman johtava maa, Norja on maailman onnellisin ja Tanska vähiten korruptoitunein, Ruotsi paras paikka tytöille ja kaikki pohjoismaat erittäin vetovoimaisia huippuosajien suhteen. Siis sellaisten ihmisten mielestä, jotka ovat luovia, tekevät keksintöjä ja rakastavat vapautta niin kuin mekin.

Edessäni istuu 87 ihanaa nuorta ihmistä! Teidän elämänne tarinat ovat erilaisia, mutta olemme saaneet kulkea Olarissa pätjän matkaa yhdessä. Olette oppineet täällä rutkasti sisäistä kuria! Teidän polkunne eroavat moneen suuntaan, mutta toivon, että tänä hehkutettuna digitaalisuuden aikakautena pidätte yllä ystävyysuhteita, joita olette täällä solmineet. Käyttäkää tähän asti oppimianne tietoja ja taitoja viisaasti. Toivon myös, että muistatte Peppi Pitkätossun elämänfilosofiaa: elämä ei ole kovin vakavaa vaan kulman takana on usein jotain hauskaa ja mielenkiintoista. Suhtaudu tulevaisuuteen mieluummin uteliaisuudella kuin pelolla.

Itsellenikin koittavat uudenlaiset ajat. 17-vuotinen apulaisrehtoripestini päättyy koulujen organisaatiouudistuksen myötä. Olarin koulu on ensi syksynä yhtenäinen peruskoulu ja Olarin lukiota tulee oma erillinen oppilaitoksensa. Rehtori Kaisa Tikka jatkaa lukion rehtorina ja koulusihteeri Tuija Talsi lukion koulusihteerinä. Kiitokset heille Olarin koulun palvelemisesta!

Itse opetan Olarin koulussa edelleen ensi vuonna, mutta panokseni tulee vähitellen suuntautumaan lukioon ja opetusvirastoon, jossa tulen työskentelemään lukiolaisten työelämähankkeen koordinaattorina. Palaan siihen mistä aloitin, koko Olarin aikani on ollut uskomatonta aikaa ja uskon vakaasti, että kulman takana odottaa jotain mielenkiintoista... Haluan kiittää kaikkia niitä henkilöitä, jotka ovat auttaneet apulaisrehtorin töissäni. Ja teitähän onkin --- koko salillinen...!

Haluaisin erityisesti kiittää koulustamme poislähteviä opettajia: Marja Arolaa, Isa Uskia ja Riikka Väänäkoskea sekä siviilipalvelusmiestämme Felix Badea ja kouluavustajaamme Meri Hartikaista. Toivon onnea uusissa tehtävissänne!

Lopetan puheeni poikkeuksellisesti rukoukseen. Tämä tyyneysrukouksen esitän kaikille jumalille:

Jumala suokoon minulle tyyneyttä hyväksyä ne asiat, joita en voi muuttaa, rohkeutta muuttaa niitä asioita, joita voin, ja viisautta erottaa nämä toisistaan

Toivon teille kaikille omasta puolestani virkistävää ja rentouttavaa kesälomaa, kun se juhlan jälkeen koittaa!